

QUADERNS GADESO

ANÀLISI DE LA REALITAT SOCIOECONÒMICA DE LES ILLES BALEARS. Nº 84. DESEMBRE 2006

¿MORIR D'ÈXIT?

Sens dubte, a una economia oberta com la nostra, la creació de riquesa correspon, en gran part a la iniciativa privada i, com és lògic, no hi pot haver benestar dels ciutadans i ciutadanes sense riquesa. Però no necessàriament la creació d'aquesta riquesa significa una redistribució automàtica de la mateixa al conjunt de la ciutadania ni implica un benefici social.

Per això, Quaderns Gadeso, a més d'analitzar el clima empresarial, també pretén aproximar-se al clima dels consumidors. És a dir, investigar quins són els nivells de confiança que té la ciutadania respecte a la situació econòmica, tant des de la perspectiva de l'economia familiar com des de l'economia general. Al mateix temps es pretén analitzar quina és la percepció que tenen els ciutadans de cada una de les illes en referència a la possibilitat d'accés a béns i serveis, així com la seva sensibilitat respecte a dos temes cabdals: els preus i el treball. Finalment, i com a índex significatiu, es pretén aprofundir en quina és la capacitat d'estalvi de les famílies de les Illes Balears.

Una vegada més, com ja és habitual a totes les nostres publicacions, els resultats es presenten diferenciats per cada una de les illes, degut a que encara que pertanyem a una única comunitat, es donen realitats i comportaments "autònoms" a Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

Sense negar la nostra relativa bondat econòmica i social, el perill és que morir d'èxit si no plantejам de manera adequada el nostre futur.

www.gadeso.org

ELS CONSUMIDORS A BALEARS (IV)

ECONOMIA GENERAL, BÉ; ECONOMIA FAMILIAR, NO TANT

Des de l'any 1996, Gadeso, en col·laboració amb Sa Nostra, realitza l'Índex de Confiança dels Consumidors a Balears. Quaderns Gadeso publica des de l'any 2003 els resultats dels esmentats índexs de confiança, corresponents a la tardor dels anys 2002, 2003, 2004 i 2005 (QG nº19, 28, 44, 63 i l'actual, el nº84). Aquestes investigacions es realitzen seguint el model homologat de la Unió Europea (Eurostat).

Tal com es pot comprovar a la taula adjunta, no hi ha dubte de que les Balears en conjunt experimenten una millora sensible en el nivell de confiança respecte a la situació econòmica, tant des de la perspectiva familiar com des de la general.

Precisament en aquesta darrera investigació és on es percep de manera més clara aquest canvi de tendència. Però una vegada més és precís analitzar amb major cura aquestes dades globals, tant des de la

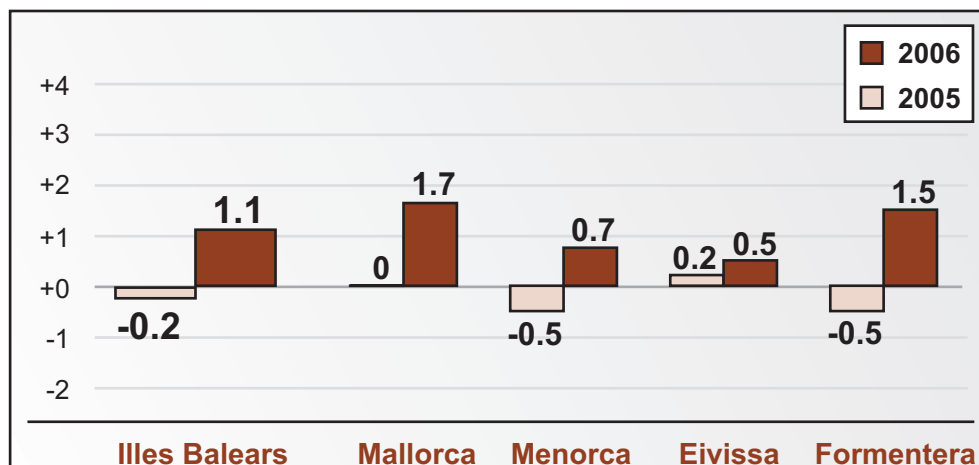
perspectiva de cada una de les illes com des de les tendències que es manifesten a través dels resultats. Tal com es ressalta al títol genèric, es pot i es deu parlar d'una millora notable en el nivell de confiança, però al mateix temps posar de manifest, com es comprovarà al llarg d'aquest número, una sèrie d'amenaces i punts febles que poden posar en risc aquesta millora actualment percebuda.

Aquests aspectes de risc fan referència explícita a un notable endeutament familiar, que va en augment, i a una certa percepció d'una progressiva precarització del sistema contractual d'ocupació, així com a una sensació de veure el nostre futur com una incògnita.

En breu, a la pàgina web www.gadeso.org s'inclourà la totalitat de l'informe en tots els seus paràmetres, al qual es podrà accedir gratuïtament des de la secció "Estudis i investigacions".

Taula 1

ÍNDEX CONFIANÇA CONSUMIDORS A BALEARS

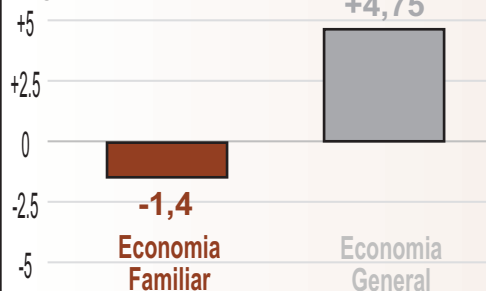

Font: Baròmetre Gadeso. Novembre 2006

ECONOMIA GENERAL / ECONOMIA FAMILIAR

MALLORCA

TAULA N°2

L'evolució del nivell de confiança envers l'economia general és clarament bona i es situa per primer cop en xifres positives (4,75). Aquesta constatació no només es produeix respecte als resultats dels darrers 12 mesos, sinó també a les perspectives econòmiques futures. Però al mateix temps, és realment significatiu que aquesta percepció de millora respecte a l'economia general no té repercussió a l'economia familiar. De fet, els índexs que fan referència a l'economia familiar es mantenen en taxes negatives (-1,4).

Aquestes dades es corresponen amb la percepció que tenen els ciutadans de Mallorca envers l'activitat turística (QG n°82. Novembre 2006); encara que el conjunt de la ciutadania consideri positiu el turisme, la valoració que fan respecte a la temporada turística és 13 punts més baixa que la valoració que fan els empresaris turístics.

Font: Baròmetre Gadeso. Novembre 2006

MENORCA

TAULA N°3

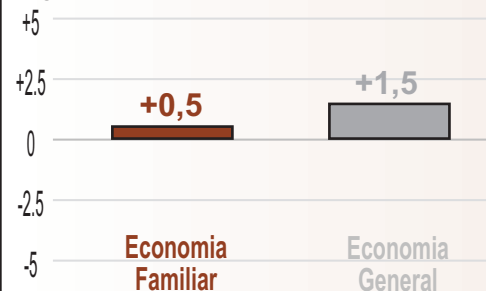
A Menorca és on es posa de manifest una situació més estabilitzada. Si analitzem l'evolució del nivell de confiança, veurem que es manté sense alts i baixos, el que es pot interpretar de manera positiva: encara que el nivell de confiança envers l'economia general es situï tan sols en un 0,5, aquesta percepció és sostinguda en els darrers anys i sostenible en el futur. Al mateix temps, el nivell de confiança respecte l'economia familiar és positiu (1.1).

Molt possiblement, aquesta percepció ciutadana, un tant més positiva envers l'economia familiar que envers la general, s'ha d'interpretar en el sentit de que encara que el sector turístic sigui altament rellevant en el conjunt de l'economia de Menorca, encara existeixen altres sectors productius que manifesten una certa reactivació. Aquesta realitat implica que determinades economies domèstiques no tinguin una dependència quasi absoluta de l'activitat turística.

Font: Baròmetre Gadeso. Novembre 2006

EIVISSA

TAULA N°4

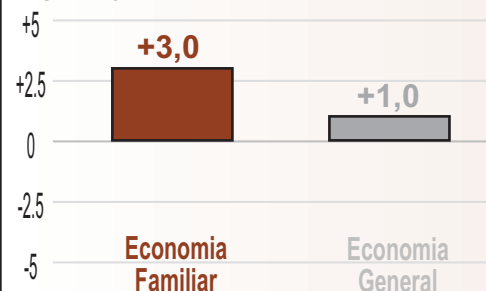
A l'illa d'Eivissa és on es percep uns resultats amb més alts i baixos. Si analitzem l'evolució dels nivells de confiança, tant empresarial com dels consumidors, podem comprovar com es passa d'índexs positius a negatius amb molta facilitat.

De qualque manera, aquesta constatació pot significar una excessiva dependència de l'economia de l'illa del sector serveis i, més concretament, de l'activitat turística. Amb excessiva freqüència es passa de l'optimisme al pessimisme i viceversa en funció dels resultats de la darrera temporada turística. Des d'aquesta perspectiva, encara que durant la temporada 2006 el número de turistes hagi augmentat, queden una sèrie d'assignatures pendents, tal i com es reflecteix al número 83 de Quaders Gadeso (Opinió dels turistes de Menorca, Eivissa i Formentera).

Font: Baròmetre Gadeso. Novembre 2006

FORMENTERA

TAULA N°5

En el cas de Formentera, pot cridar l'atenció que es consideri millor la situació de l'economia familiar que la de l'economia general. Aquesta constatació pot tenir una certa explicació: l'estructura empresarial i productiva de l'illa de Formentera es basa fonamentalment en empreses petites i mitjanes i en el negoci familiar. Pel mateix, el benefici de l'activitat econòmica recau directament dins el context familiar.

Al mateix temps, pot ser quan menys significatiu que no es tinguin una percepció excessivament positiva respecte a les perspectives futures de l'activitat econòmica bàsica: el turisme.

Es percep una certa preocupació per una excessiva massificació que pot perjudicar a mitjan termini la imatge turística de l'illa de Formentera.

Font: Baròmetre Gadeso. Novembre 2006

DUBTES SIGNIFICATIUS A L'ECONOMIA FAMILIAR

Encara que el conjunt dels ciutadans consideri que els preus no tan sols pujaren molt els darrers 12 mesos, sinó que també continuaran pujant, existeix una percepció rellevant de que en el futur proper la pujada sirà sensiblement inferior a l'experimentada en el darrer any.

Aquesta referència al cost de vida es refereix únicament a béns de consum, no a l'accés a altres tipus de béns i serveis.

Continua essent l'assignatura pendent. És conegut l'augment constant dels preus de la vivenda a la nostra comunitat, sumat al creixement dels tipus d'interès de les hipoteques durant el darrer any. Al quadre adjunt es mostra el percentatge de persones que veuen impossible poder comprar un habitatge en els propers dos anys. Tal com es pot comprovar, aquesta xifra augmenta de manera constant any rera any.

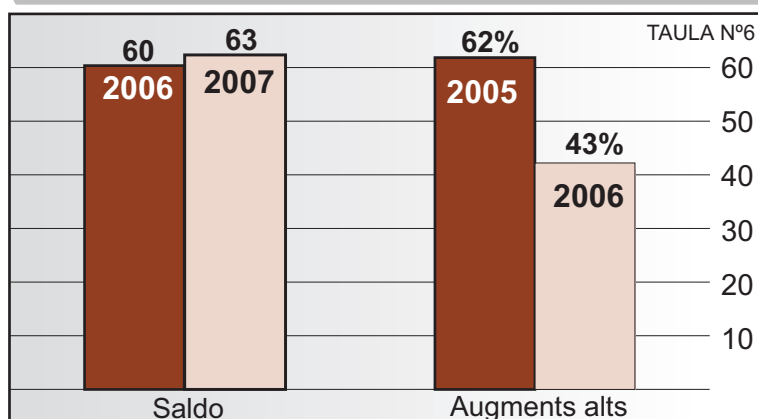
La majoria de ciutadans i ciutadanes (53%) consideren que resulta i resultarà molt difícil l'accés a béns d'equipament. L'augment respecte al anys anteriors no és excessiu però és constant.

Quan feim referència a béns d'equip, parlem des de l'adquisició o renovació del vehicle, fins de despeses importants a l'habitatge i altres equipaments.

És conegut que les nostres xifres d'atur són sensiblement baixes en relació al conjunt de l'estat. Com es pot veure a la taula adjunta, es considera que la situació de l'atur per l'any que ve pot ser sensiblement inferior a la de 2006, experimentant un descens de 5 punts.

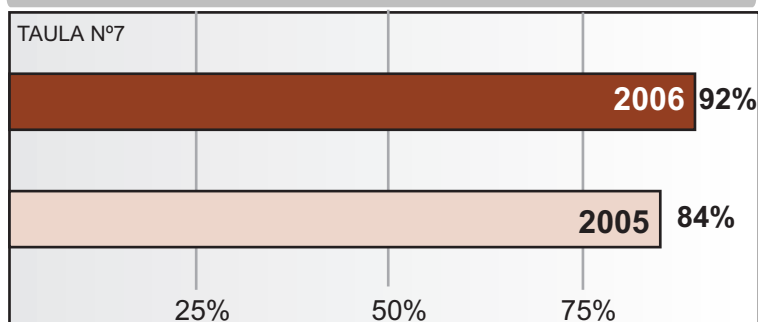
Peró al mateix temps es manifesta una inquietud respecte a la progressiva temporalització i precarització de l'ocupació. Un 72% de persones opina que la precarització laboral augmentarà.

COST DE VIDA 2006-2007

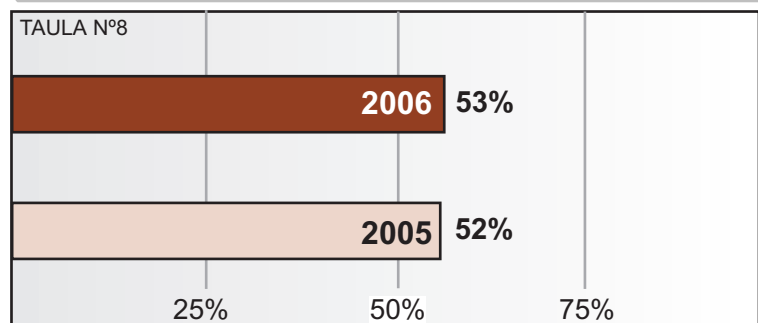
Font: Baròmetre Gadeso. Novembre 2006

HABITATGE 2005-2006

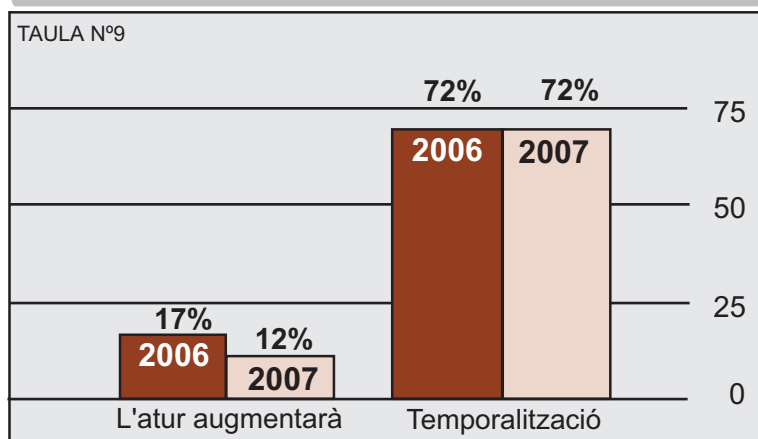
Font: Baròmetre Gadeso. Novembre 2006

BENS D'EQUIPAMENT 2005-2006

Font: Baròmetre Gadeso. Novembre 2006

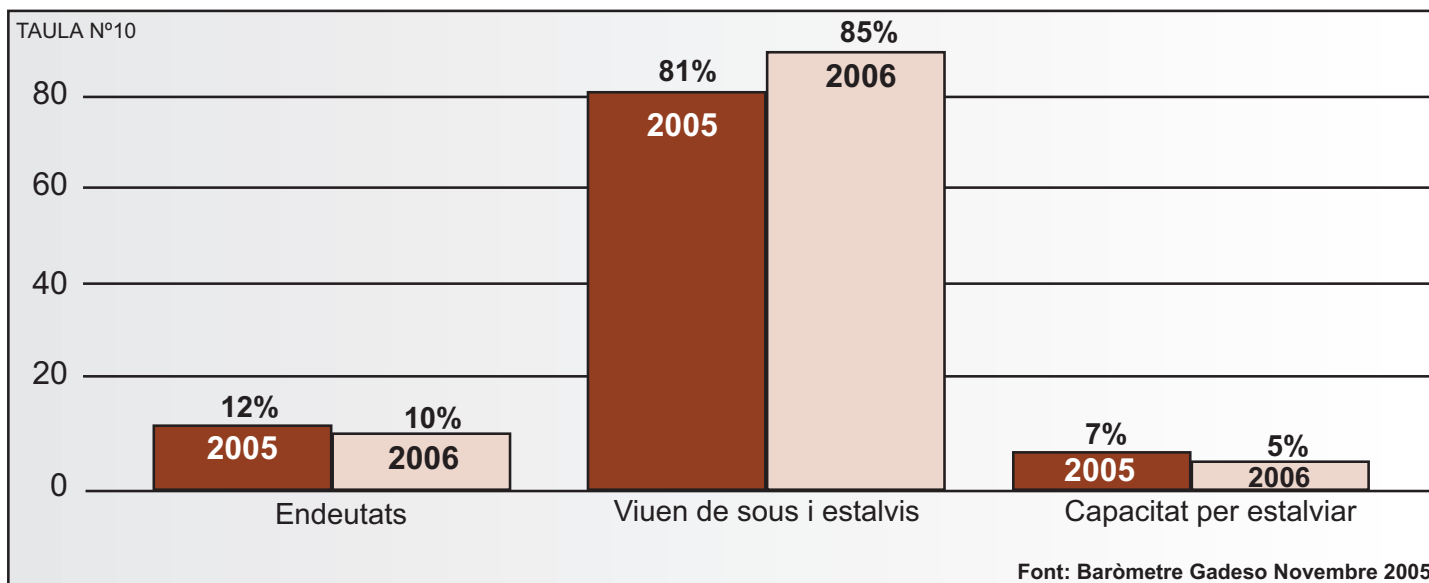
OCUPACIÓ LABORAL 2006-2007

Font: Baròmetre Gadeso. Novembre 2006

CONTINUA EL FORT ENDEUTAMENT FAMILIAR

SITUACIÓ DE L'ECONOMIA DOMÈSTICA

Com es pot comprovar a la taula anterior, segueix augmentant l'endeutament familiar i al mateix temps disminueix la capacitat d'estalvi. No obstant, aquestes dades globals mereixen una reflexió més pormenoritzada.

Són un 85% les famílies que manifesten que "Viuen del sous i dels estalvis". De fet, un 20% manifesten que es veuen obligats a viure dels estalvis, mentre un 65% afirma que pot cobrir les seves necessitats bàsiques amb el sou que guanya.

Les famílies que manifesten que estan fortament endeutades són un 10% del total, dos punts menys que l'any 2005, però al mateix temps també disminueix el nombre de persones que manifesten tenir certa capacitat d'estalvi: el 5% (enfrent del

7% de l'any passat).

Aquesta situació respecte a la capacitat d'estalvi s'agreuja si s'observen les perspectives de l'any vinent: únicament un 4% creu que tindrà una certa capacitat d'estalvi, mentre un 48% de les famílies manifesta que no la tindrà, un 23% diu explícitament que "serà impossible" i un 23% es manté en una situació d'incertesa.

De fet, no deixa de ser significatiu que la renda bruta de les economies familiars de Balears hagi baixat de manera sensible en els darrers anys. Així, l'any 2000, la nostra comunitat es trobava al primer lloc d'Espanya, amb un índex de 124.66, mentre que a 2005 es situa en quart lloc, amb un índex de 113.66. (Consell Econòmic i Social).

Al mateix temps, és altament significatiu l'accés de les famílies a 1001 noves formes de préstecs. Les mateixes hipoteques s'han diversificat fins arribar a 12 modalitats distintes, mentre els préstecs al consum, la targeta de crèdit, etc. impliquen un aplaçament dels pagaments però també un endeutament.

Finalment, guanya espai l'accés a la denominada "concentració de préstecs" i als préstecs ràpids. La primera modalitat consisteix en acumular distints compromisos en una sola quota feta a mesura de les possibilitats familiars, sense considerar els interessos, en molts de casos abusius, que es paguen. La segona modalitat es publicita continuament per TV i consisteix en l'accés a quantitats inferiors a 6000 euros, per les que s'arriben a pagar interessos del 25%.

Com a resum final d'aquesta investigació, direm que es pot deduir que la nostra situació econòmica té punts forts i febles, amenaces i oportunitats. Sens dubte la situació econòmica ha millorat, però les perspectives futures no estan garantides automàticament. Alhora, la situació socioeconòmica de les famílies està experimentant modificacions en profunditat. L'important és ara saber diagnosticar amb certesa la nostra actual situació per poder afrontar amb garanties els reptes de futur.

NO DEIXI DE VISITAR LA NOSTRA PÀGINA WEB

WWW.GADESO.ORG

Millor disseny, nous continguts, noves seccions, més possibilitats de participació

Fundació GADESO: C/Ter nº14 1er. Palma de Mallorca - 07009

TEL. +34 971 479503 FAX. +34 971 470042.

E-MAIL: fundaciogadeso@infonegocio.com

PÀGINA WEB: www.gadeso.org

